

Laptulajdonos:
DR. VÁKÁR LAJOSNR.
 Felelős szerkesztő
RÉSZEGH VIKTOR
 Kiadóhivatal:
 Vákár könyv- és papírkere-
 kedése Csikseredán, hová
 a hirdetések írási és előfizetési díjak előre küldendők.
 Egyes szám ára Let 3.—

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TARSADALMI HETILAP.

Működéséről ár:
 Egész évre Let 100.—
 Félévre 50.—
 Negyedévre 25.—
 Külföldre egy évre . 400.—
 Hirdetési díjak a legolcsóbban számítottnak.
 Készírókat nem adnak vissza
 Nyitólári költségek
 díja soronként Let 25.—
 Megjelenik minden vasárnap

Népmilliók sorsa.

A történelem kiszámíthatatlanul dobálja a népek sorsát. Nincs szünet a küzdelemben. A mindenkor hatalmi mérkőzések, érdekek végszserűen mozdítják a nemzetek életét.

Nincsen semmi okszerűség ebben a hajszában. A nemzetek életgrafikonja zsenélyesen vibrál. Ma a jólétnek, lendületnek, megelőzhetőségnek legfelsőbb határain tombol, holnap a megpróbáltatások, válságok mély pontjain borong.

Darúre-boru, borura derül elvi alapján zajlik népek és nemzetek örök küzdelme. Egy pillanattig nincs megállás, nincs pihenés. Ez a történelem egyetlen tanulsága, törvényszerűsége a mindentörő nemzedékek számára.

A nemzetek életében nincsen állandóság. A dicőségnek idői és nemzeti katasztrófák egymást váltogatják. Hegeli bölcseséggel változik minden. Szünet nélkül formálódik a nagy mindenséggel együtt társadalmak és népek sorsa egyaránt. Ma erre, holnap arra.

Nem lehet tehát egy pillanattig sem nyugodni, elbizakodottnak lenni a történelem szippadán, ahol a nagy sugó, az érdek, éppen a legjelenebb jelenetében vághatja agyon a szereplő nagyságokat.

Bár megértünk az emberek ennek az évezredek vára-játékának nagy tanulságait. Bár a nemzeti történelmek a dicőségnek távoli óvtől nemcsak vért szomjazó vitészséget, harci kedvet merítenének. Bár megértjük, hogy minden nemzet fiai az ideális történelem helyett a megdöbbentő valóságot kapják nevelési alapul.

Lehetetlen meg nem látni és ki nem meríteni abból a végtelen nagy hibát: hogy milliók vért alkalmazzák érdekcsoportosulások csoportjait meg minden időben. Jelszavak, üres demagógia és egy nevelési ferdesség uszított és telet ellenségekkel ma jábarátokat. Itt kellett volna már megbékítette ugyanazokat a dunós feleket. Amint a helyet kívánta.

A mai generáció a lövészárkok borzalmaiból tudja, hogy történelmi hazugság a vitészségnek és egymás ellen tüzelő vitési hajlamnak a beállítottasága. A harcban csak egymást szeretők, megbecsülők és a halál felelemben kihívók ember tömegek léteznek. Akik ha nem volna egy-két ember ördögése, akkor krisztusi békeszerepek megférnének egymás mellett.

Megdöbbentő elkeseredés és kiábrándulás kell elűznie a lázó embert, ha végignéz a történelem lapjain. Észre kell vennie, hogy ez a hazug vitési szemlélet mélyen mérsárolt a multban és hogyan készíti elő a leggyűlöletteljesebb rombolást a jövőre.

Társak csak, itt a legaktualisabb világpolitikai helyzetcsoportosulás. A polgári Európa máról holnapra ányergel a keleti vörös rémmel szemben. Megbarátkozik vele. Csak Németország letöréséért. A franciák csak kutya-macská barátságát testvéri ölelésre váltja fel. Ha gyűrűt kell fonnal a német feltámadás elébe. Az annyi gyűlöletet izsádó magyar-osztrák problémából egyszerre a két nép szeretete sarjadzik, ha felsőbb parancsra el kell vágni Németországot az Anschlusstól. E minden eddigi ellenfél barát lesz egyszerre, minden történelmi mult elfelejtődik, ha a politikai kártyakeverés boszorkány konyháján úgy intézkednek.

A népmilliók sorsa, nyomorúsága, szenvedése vagy boldogsága tehát egész csekélységekben alakul. És mi nem akarjuk ezt meglátni. Csak házi használatra sem akarjuk levonnai a tanulságokat. Pedig csak azért nem szeretjük még egymást, mert, hogy úgy mondjam ez a divat nálunk. A román-magyar megbékülést még nem aprotálták azok a méregkeverők, akik csak a legutóbbi sakkhuzásokban is több gyűlöletkötést feloldottak. Itt még játszani kell ezt a gyűlöletes, pusztító és ideget gyilkoló szörnyű játékot. Addig amíg mind a két egymásrautalt nép rá nem megy erre az okatlanul elmérgesített hivatalos gyűlöletállapotra.

És valamikor talán a közel jövőben az utódok meg fogják mosolyogni minket, a szerencsétlen jelent. Aki annyit tudunk gyötörni és kínosni egymást. Nyelvhasználat, adóval, iskolával, beolvasztással, lesegényítéssel és a kellemetlenkedéseknek kimeríthetetlen találékonyságával.

Valamikor ez a gyűlölet is a mult lesz. Mert a történelem örök változás. Akadni fog egy ember vagy embercsoport, akiknek a mi megbékülésünk és szeretettünk lesz az üslet. És akkor mi szeretni fogjuk egymást. Mert nekünk népmillióknak ez a sorsunk. Nekünk gyűlölni vagy szeretni is parancsra kell. Az érdekért. És mindig a más érdekért.

Egy üzlethelyiség kiadó
Albert tanár házában.

A csikmezei tanfelügyelőség érdekes álláspontja az iskolabüntetések ügyében.

Ismeretes, hogy a gyergyóújfalvi állami iskola iskolaszéke 78 szülő ellen eljárás indított a gyergyószentmiklósi járásbírósnak útján, gyermekeiknek iskolamulasztással miatt.

Ez ügyben Dr. Pál Gábor magyar képviselő folyó évi július hó 5 én beadvánnyal fordult a csikmezei tanfelügyelőséghez. Rámutatott arra, hogy a büntető eljárás megindítása az 1924 évi állami elemi iskolai törvény 27. cikke és ezen törvény végrehajtási utasítása 50. cikkel ellentétet tetett folyamatba. Eszerint ugyanis csak azon szülők ellen lehet a járásbírósnak eljárás indítani, akik gyermekeik iskolamulasztása miatt 4 ízben már fokozatos pénzbírságban elmarasztaltattak. A feljelentéshez csatolandó az iskolaszék határozata, amelyből kitűnik, hogy a szülővel szemben már alkalmazták ezt a négyfokozatos büntetést.

Miután a járásbírósnak dossziáján hiányosnak eszen iskolaszéki határozatok, úgy nincsen helye a járásbírósnak eljárásnak, éppen ezért

Dr. Pál Gábor beadványa arra kéri a tanfelügyelőséget, hogy vonassa vissza a gyergyóújfalvi iskolaszékkel ezt a törvényellenes feljelentést, hogy a szülőket a legnagyobb gazdasági munka idején, hiábavaló időzvetésekkel ne akadályozzák munkájukban.

És milderre a csikmezei tanfelügyelőség július hó 7-én a következő választ küldi dr. Pál Gábor címére:

„A kérésére közlöm, hogy a tanfelügyelőség nem avatkozhat bele az igazságszolgáltatás dolgába. Amennyiben a beindított eljárás nem fejeled meg a törvényes kellékeknek, úgy a bíróság van hivatva ezt elbírálni és dönteni a kereset elutasítása tárgyában.

Arra vonatkozólag — írja a tanfelügyelőség — hogy a szülők a tárgyalások alkalmával időt vessenek stb. — nem segíthetünk. Küldjük a szülők gyermekeiket rendszeresen az iskolába.”

Hiesen a tanfelügyelőséget senki nem is kérte arra, hogy beavatkozzon a bíróság munkakörébe. A bíróság egész biztosan a törvény rendelkezései értelmében amuzys elutasítja azt a tömegbüntetés iránti keresetet. De amíg ide jut az ügy, addig időzvetés, időrablás, felesleges hurcolás és költséggel a szülőknek éppen a legnagyobb nyomorúság idején kellemetlenkedik az iskolaszék. A tanfelügyelőségnek pedig módjában lett volna intézkedni és a további kellemetlenkedés helyett a feljelentést visszavonni.

Pályaválasztás előtt

A kisebbbéli sorsba jutott fiataloknak pályaválasztása előtt nemcsak a multba, hanem a jövőbe is kell nézni. A régi fényűző, nagy multu, jó életnek vége. Ki-ki gyermekkorától kezdve szokja meg a felegyemesett, komoly munkát. Egyetlen biztos fegyver a jövő létérti küzdelem harcában a munka. Ezt ne tekintse senki lealásának, legyen a neve trágyahordás, avagy cipőtalpalás, fő az, hogy értsen hosszú és legyen benne öröme.

A megszárt élettegyemű helyreállítására nem ismerek jobb eszközt a jól végezt munka tudatánál.

Ne halogassunk, ne várjunk, a leghamarabb kínálkozó alkalommal meg kell ragadnunk a azt szívós kitartással meg kell őrszünk.

Ne számítsunk más támogatásra, és mindig inkább nehesebb jövőre gondoljunk, hogy kínos családoktól megkíméljük magunkat. A becsületes munka megéje elég tágas, csak ne gondoljunk örökösön kényelmes irodákra, jól és biztosan fizetett állásokra.

A szakely ifjúságnak melegen ajánlható a mezőgazdasági pálya. Erre sokan mondhatják es nem is pálya, hiss est olyanok is lélek, akik még irul, olvasni sem tudnak és akik még isko'a mellett is keveset jártak. Mindegy. Es lehetett a multban, amikor még az oly bocsokot sem volt szűgyen felkötni, amelyiknek bórén a fehér marha szór ott díszlett. Esenkívül a mezőgazdát ne tévesztük össze a mezőgazdasági munkással, mert es kettő.

Jó mezőgazdákban, akik elméletileg is képettek végtelen nagy a hiány. Innen van az, hogy még az oly állásokat is, amelyek hiváló gazdasági szaktudást kívánnak, más képzettségű egyénekkel kell betölteni. Nem különös-e, hogy egy agrár államban, amelynek 80% földművelő gazdákból áll, országsszerte a mezőgazdasági kamarai elnöki állásokat ügyvédekkel, papokkal stb. kellett betölteni. Vajon létezik-e még egy szakegyetület, amelyik embereit a szolgálótól kezdve a leg-

magasabb állásig nem a maga szakmakörébe tartozó egyénekből válassza?

A mezőgazdasági pálya nagyon el lett hanyagolva. Egy spának, ha három fia volt, a legokosabbat küldötte jogásznak, a másodikat papnak, a legbutábbat otthon hagyta gazdának. Vagy elküldötte középsikolába hogy néhány osztályt végezzen, így aztán sem ur, sem gazda nem lett. Így került igen sok gazdaság vezetése a családtag keibe. Így lettek a birtokok földjeinek nem urai, de rabjai.

Mert az urfíknak a korai kelés, a gazdaság melletti állás reggeltől-estig nem tetesett, mert nem levének kellőleg felkészülve, a gazdálkodásban örömet nem találtak, csak unatkosást, nyugtáldást, ami igen sok esetben a birtok elszűsására vezetett. Nem-e jobb lett volna a pár elméleti osztály helyett gazdasági gyakorlati irányú iskolát végezni, ahol a kellő alapot a gazdálkodáshoz megszerelve, otthon a családtag részéről az öröknél fogva nem hagyták volna vezetetlen magukat.

Altalában a mezőgazdasági szakértelem nagyon gyenge lábon áll az egész országban. Nagyon sok oly kömséget ismerek, amelyekben nincs egyetlen egy oly gazda, aki egy malacot szabályszerűen feltudjon nevelni.

A gazdálkodáshoz nem feltétlenül szűkséges a sok föld, csak a tökéletes hozzáértés.

Ki-ki gazdaságát kincses bányává alakíthatja, csak használjon ki minden talpalattnyi földet és azt értelmezze szó szerint. Nem is gondolok az egy évig úresen álló ugar földekre, van esenkívül is fűres, használatlan, gyomtanyául, mindenféle káros bogarak és paraziták buvó helyeül szolgáló hely. Mi szűkség van a sok apró földek közt a füves barázdákra. Miért állanak a falvakon keresztül futó patakok oldalain korhadó vén fűzfák, nem-e jobb volna ezek helyett rendszeres csigolyafűst ültetni, amelyek vesszőiből télen házilag kosarak fonhatók. Vagy miért nincsenek ezek helyén szilva fák. A veteményes kertek mellett, miért az a sok csalán és miért nincsenek földi spérágyások a csalán helyén. Utak szélei, árkok, miért nem teremnek a káros gyomok helyett hasznos füveket, miért nincsenek ezek körülkiszívva. Miért az udvarokon oly kevés gyümölcsfa s azok is a nagypáktól ültetve, gondozatlanok, korhadtak. Miért a muszdályok tele erdei gyomokkal. A hasontalan borsókat és még hossz hasonló társait miért törjük még oly szembetűnő helyeken is, mint pl. a Kis-Somlyó oldala, ahova évről-évre errek tömegel sarandokolnak és ahol minden talpalattnyi földhöz annyi szent emlék tapad. Miért nem ütöztetjük e hegyet fel méltóan? A borvis bugyogja ki ingyen a drága aranyat, de ebből nem jutott még arra, hogy a szent hegyet még annyira elkerítsék, hogy az ember tudja, hol kezdődik a liba, birka legelő. Miért nincs minden kösség templomának küszöbétől a kösség legutolsó házilag deszka, vagy ki járda. Miért kell az embereknek az év legnagyobb részében sárban tapodni, mikor annyi a kő, annyi a deszka.

Miért hiányoznak a gazdaság kiegészítő részeit oly sok helyről. Hol a méhes? Hol a gyümölcsösök? Hol vannak a rendez baromfityénészetek?

Ha kevés a föld miért szántunk csak 12 cm. mélyen, miért nem 20—24 cm. mélyre, hogy az egy köbös földből csináljunk két köböt. Miért nem használjuk ki a nap éltető sugarait, a levegőt, a termékenyítő baktériumok működését szabályszerű talaj műveléssel?

És a kérdések egész ösönét sorolhatnánk fel annak igazolására, hogy van tér a működésre, csak nyitott szemmel nézzünk az étellel szembe.

A szakelyföldön alig van valaki, akinek egy kis háza, kertcskéje, néhány barátja földje ne volna, eszen a kevesen is megélni, meg kell tanulnunk.

Szűke Mihály.

Tízéves érettségi találkozó.

Vasárnap, július hó 9 én, igen kedves, bensőséges találkozó ünnepet rendeztek a csikseredai róm. kath. főgimnázium 1922—23-ban végezt tanulói. Osztálytársuk, dr. Nagy András hívására az egykori 22 körül, akik mint utolsó, még a régi magyar érettségi rendszer szerint vizsgáztak, 14-en jöttek össze; és pedig: Ambrus Aranka törvényszéki tisztviselő, Bálint Magda vármegyei tisztviselő, Biró Ilona főnyképész, Balla Károly fogarasi főszámvévo, Bakosi Károly szabó, dr. Berkovics József orvos, Dócsy Gábor plebános, Gál Antal ügyvédjelölt, Gál János gazd. kamarai hivatalnok, dr. Nagy András orvos, Pál Domokos plebános, Tischler József jegyző, Virág Lőrino jegyző, Vitos Róssó jogszigorló; a többiek, mint dr. Balogh László postahivatalnok Epesten, Apponyi Margit szociális missziós nővér Kolozsváron, levelében üdvözölték az összejutottakat. Üdvözölő levelet

küldött a kath. népsövetség igazgatója, Sándor Imre. volt hittanárunk is. Kiemelkedő mossanata volt a találkozósnak, hogy azon egykori igazgatójuk, főgimnáziumunknak 35 éven át kiváló tanára és igazgatója, **Kassai Lajos c. kanonok is megjelent.** Ő mondotta nekik a essentmiest a főgimnázium képalónájában a meghatározott intészet hosszúság, melyben az őss mester, most már öregebb barát, meggyőző gondolatokban szólott a fiatalabbakhoz arról, amit az intészet annyi éven át mélyen a lelkükbe vénsi igyekezett: a *gerinces, tevékeny, áldozatkész katolikus öntudatról* annak, kivált e válságos időben való rendkívüli jelentőségéről. Mice után a főgimnázium jelenlegi igazgatója, **Papp János**, rövid, megkapó beszédben köszöntötte az Alma Mater-hez visszatérőket és őss vezőrfőket, az ő elődjét, az idek nyáron aranymisés főpapot. A találkozóknak nevében **Pál Domokos és dr. Nagy András** szólottak a hálás megemlékezésének közvetlen, meleg hangján. S hogy az aranymisés igazgató megbítt, családi ünnepsébe a fiatalabbak mellett az öregebb diáknemzedék is bekapcsolódjék, **Albert Vilmos** főgimnáziumi tanár, volt csksomlyó diák, megszólaltatta azt a régebbi multat, amely a somlyó ősi falak között töltötte boldog, gondtalan diákkorát s amely szintén hálás örömmel gondol vissza mindig arra a lelkes fiatal tanúra, aki most ott állott a találkozóknak előtt a *gazdag őssnek* csöndes, szelíd derűjében. Megemlégette, hogy mögötte nem áll a találkozóknak tömege, de ha megjelentek volna mindazon tanítványai, akik vele osztosznak a hálában és örömben, szüknek bizonyult volna a főgimnázium fényes, nagy épülete, mert **Kassai Lajosban** már az iskola padjál között olyan tanári egyéniséget ismertek meg, akinek nem a katedra adott tekintélyt, hanem aki megröltötte a katedrát tekintéllyel, mély és gazdag tartalommal. A krisztusi eszményről áthatott nevelő lelke lakozott benne mindig, s azért tanítása nemcsak világi volt, hanem melegít, mély, maradandó nyomokat hagyott; alkotott csöndben, zajtalan valami olyant, ami *aere perennius* — ércnél maradásóbb.

Este barátságos vacsora keretében a találkozóknak a tanárokkal együtt elmerengtek a multakon. A meghítt beszélgetések során az ünnep hangulata áradt a volt osztályfőnököknek, dr. Csipak Lajos tanárnak mélyebb hurokat érintő beszédén, melynek emlékeztető gondolata marad: hogy a léleknek is, miként a növénynek, az igazi, erővel teljes élethez *gyökérre* van szüksége; ilyen gyökér a lélek számára: a hit, az egyház, a szülőföld, az iskola. Az egykori tanítványok megjelenésükkel bizonyoságot tettek arról, hogy nem szakadtak el a gyökérről; visszaszójték, hogy abba még jobban belefogószának. Ez a ragaszkodás a gyökérhez — az iskolához s annak szelleméhez, bármilyen küzdelem közepette is — a további egyenes, nem vonalú életnek legbiztosabb sálója. Dr. Nagy András szellemes köszönetjében nem felejtö el megemléteni a lényegét, t. i. hogy mit kaptak ök legnagyobb értéként az iskolától: a *győzelmes, diadalmas világnézetet*; ez nemcsak bátorító és világsztáló géniusz, hanem világlító fény és erő az élet bármilyen sötét éjszákjában.

Ökfor vidám, néha meg el-elhoruló hangulatot váltottak ki azok a történetek, amelyekben a találkozóknak mindvégig elbeszélte a tiszéves pályafutás sorsfordulatát. Volt ott derűs oldal is, de mennyi küzdelem, mennyi erőfeszítés, mennyi asétfeszített álom s mégis mily bőséges, hosszú ttrelem a rövidre fogott életsorsokban! Egy közlök nem mondhatta el történetét, mások tették meg helyette: Ruzs Sántha Elek ez, ki fiatalon az örök déke honába költözött. Kegyelettel emlékeztek meg róla.

Egy-egy ilyen találkozózn mindig az anya és gyermek megbítt, meleg viszonya jut eszükbe. A gyermek a hosszú távollét után, a hosszú, tövises utról visszatér az édesanyához s a mindig jószágos, mindig bússágos anya — az iskola megáldja vissza-visszatérő küzdő, mes gyermekét s az áldásból fakadó *uj reményekkel, uj erőkkel* bocsátja tovább utjára —
— —

A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara közleményei.

A kereskedelmiügyi miniszterium 1933 év július 1-én kelt 47330 sz. (Mon. Öko. 150—1913) határozata értelmében úgy az eddigi valamint a július hó 1-ével kontingens általánk behozatalára vonatkozó behozatali engedély-kiránti kéresek a kereskedelmi és iparkamaránál önköltséges áron (egy let darabja) beszerezhető formuláron közzve lenni a kereskedelmiügyi miniszteriumhoz intézendők.

A folyó szükségletek fedezésére irányuló áru behozatali engedély iránti kéresek figyelemmel kell legyenek arra, hogy a megadható engedély a három havi normális importmennyiséget nem haladhatja meg. Minden egyes vám-tétel külön behozatali engedélyt énti kérelmesnél kérelmesnél, kivéve a fenti miniszteri határozat III-ik szakaszában meghatározott vám-tétel csoportokat, amely esetekben a kéres egy-egy ilyen csoportra kell történjék. A kéresek esetében, a periodikus kvóta megállapítása nélkül és legkésőbb 15 napon belül nyerneki ellentétét. A július 1-ével kibocsátott behozatali engedélyk érvényessége 3 hónapra szől.

A kereskedelmi és iparkamara felhívja az importálók figyelmét, hogy a kéreformularon kért adatok feltüntetése blyelőtö azankoloktat és további behozatali engedélyk megadáását vonja maga után.

A július hó 1-ike előtt feltéjlesztett és mindaddig el nem intézett behozatali engedély iránti kéresek a vonatkozólag közli a kamara, h gy azokat az új szabályok szerint kell megújítani.

A csoportos vám-tételeknél a 200 lejra illeték anyiszor fizetendő, ahány a vám-tételek száma a kérdéses csoportn b. A július hó 1-ével életbe lépett szabályok szerint kontingens általánk behozatalához nem szükséges behozatali engedély, ha az áru legkésőbb július hó 3-án romániai rendeltetéssel el lett küldve és legkésőbb július hó 31-én az országba meg is érkezett. A vámnál fizetendő n. engedély (autorizáció) illeték alól azonban ezen árukn sem mentesülnek. Minden további felvilágosítással bármikor rendelkezésre áll a Kamara.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Még nem hajtották végre a tekerőpataki és kilyénfalvi kösbirtokosságok elfoglalt területeinek visszaadásáról szóló miniszteri intézkedést. Mult saamukban röviden beszámoltunk a földmivélésügyi miniszternek azon intézkedéséről, amely elrendelte, hogy a tekerőpataki és kilyénfalvi kösbirtokosságoktól, a békásiak és tölyegsiek által önhatalmíleg elfoglalt területeket szonnal visszaadják a tulajdonosoknak. Figyelemztelnl akérjűv az illetékes hatóságot, hogy minde június hó 28-án történt s azóta ma július 16-án még a miniszter rendelkezését nem hajtották végre.

— A MAGANJAVAK ÜGYÉRŐL. A Cskiki Magánjavak hosszana húzóó ügye a osiki közvélemény érdeklődését állandóan ébrentartja. A vagyón visszaadása körüli késedelem igen sok találgatásra szolgált alkalmat. Ugy gondoljuk, hogy a vagyón visszaadása azért késik, mert az elkobzást kimondó Agrárkomitö határozatának a hatálytalanságához és általában a vagyoni ügyek rendezéséhez új törvényt akar a kormány megszavastatni. Így az ügy megoldása a parlamenti ülészek megnyitááig okvetlen eltöldik.

Visszaállították a gyergyói járást. Annak ld jún megírta, hogy a gyergyói járást feloszlatták. Az intézkedéssel egyidejűleg rendelkezési állományba helyezték annak főszoigabíróját Cotta Salamont is. A napokban kelt rendelkezéssel most a gyergyói fészsoigabíróságot ismét visszaállították.

— Öngyilkos lett Cotta Salamon Cotta Salamon gyergyószentmiklósi fészsoigabíró július hó 7-én öntött hazulról. Július hó 11-én a Békény patak gátjánál halva találtak meg. Minden valószínűleg az, hogy Cotta Salamon öngyilkos lett. A gyergyói járás megszűntése után rendelkezési állományba került fészsoigabíró gyakran tett olyan kijelentést, hogy eldobja az életét. Végzetes elhatározása után egy pár napra visszaállították a gyergyói fészsoigabíróságot. Szegény Cotta Salamon ezt nem tudta kívárni. Július hó 12-én temették el Gyergyó társadalmának imponáns részvételével.

— A 14%-os iskola hozsajárlás felosztása körül amint értesülünk közélet bról utasítások jönnek az abban követendő egyezés eljárás iránt. Amint ezek az utasítások és elhatározások megjelennek, azokat részletesen ismertetni fogjuk.

— Huszvétes érettségi találkozó. A cskiszeredai róm. kath. főgimnáziumban 1913-ban érettségizett osztálytársaimat felkértem, hogy huszvétes érettségi találkozóznkon, amelyet Cskiszeredában, 1933 év július hó 30-án tartunk meg, minél számosabban jelenjenek meg családjukkal együtt. Lehetséges előzetes értesítést kér Holiv Vilmos banktisztviselő, Cskiszereda, Cselli-bank.

— Eljegyzés. Bólas Icuka (Gime-közp'oi) és Albert Lászó gyáriú ajdonos és fakeskerdő (Gyimesbükk) jegyesek.

— A vármegyei főispáni hivatal és Cskiszereda városi tanácsa folyó évi július hó 17-ől kezdődőleg életbe lépteti a július hó 8-iki minisztertanácsai határozatnak a hivatalos órákra vonatkozó rendelkezést. Ezerint ezen hivatalok vasár- és ünnepnapok után délelőtt hivatalos órákat a nyári szezon alatt nem tartanak. Ezen napokon a hivatalos óra délután 1/2-ól 1/2 óráig van.

— Dr. Sulyok Istvan osiki képviselő hosszúságos betegségéből felgyógyult és tevékenységét megkezdte.

— Athelyesés. Jónescu Patre előbél rangban levő cskiszeredai törvéyszéki bírót Brassóba helyezték át.

— Hatanassági. Dr. Kovács Miklón, városunk szülőltje, törvénytészi bíró, a Szamak-tanács helyettes elnöke, július hó 8-án, a b. d.pesti utjaki róm. kath. templomban, oltárhor vezető ösv. galentai F. kete ödsónál szül. Rácz Adát (G. ói). Tanúk voltak az esküvői szertartásnál dr. Szamak János törvénstanács-elnök és dr. Szakál Antal ügyvéd.

— A helybéli új temetőben sírkertek építése csak a város mérnöki hivatalának engedélyezésével eszköszölhető.

— A Hargita fürdő megoyitását ünnepélyes körötek között tartják meg július hó 16-án.

— A brassói ref. női kereskedelmi szaktanfolyam, amelyre az 1933—34-ik tanévre az előjegyzések már megkezdődtek, két évfolyamhól áll. Az első évfolyamba felvételnk azok a lányok felekezeti különbögék nélkül kik a leánygimnázium III-ik, illetve a IV-ik osztályát elvégezték. A szaktanfolyamon a főszóvt az általános műveltség megszerzése mellett a megfelelő szakértezség elnyerésére, a omán és német nyelv mellett a könyvtárral e, kereskedelmi számtanra, gyors és géprírásra fektetik. A tanfolyam végzett tanuló állást nyerhetnek: bármely üzemnál, gyári vagy bármely más irodában, gazdaságban, szövetkezeteknél, dohánypővedőknél, biztosító és pénzügyeztetknél, magán és kövvállalatoknál, ipari és kereskedelmi cégeknek stb., mint tisztviselő, pénztárosok, gép és gyors írók, levelezők, könyvtárosok. Vidéki tanuló a Szeretetház bennlakásán h helyzhetők el, nyelvtanulásra és zongoratanulásra olovó és kedvező körülmények között. Felvilágosítást nyújt az igazgatóság Brassov, Ca sa Victoriei No. 7.

— Figyelemztetes a munkaadókhoz. A munkakamara rövidesen ellenőrízni fogja a vasárnapi munkaszüneti törvény valamint az alkalmazottak 8 órai munkaidőjének betartását. A törvény igen szigorú büntetéseket tartalmaz azokra, akiket kihágáson érnek. A napokban vármegyéklet fogják ellenőrízni a munkakamarai felügyelő, amire komolyan felhívjuk a munkaadók figyelmét.

— Halalosság. Bálint Lajos bíróhoz, folyó évi július hó 10-én, 89 éves korában meghalt C. kcsent-Imrén.

— Pelle Istvan és Morariu Albin torna bemutató estje Cskiszeredában július 18-án. A helybéli Kolping Legényegylet meghívására Pelle Istvan kétszeres olimpiai bajnok és Morariu Albin Románia bajnoka július hó 18-án Cskiszeredába érkeznek. Esti pont 9 órai kezdettel a Vigadóban a következő műsorral veszi kezdetét a tornász-estély: 1. Legényegyleti induló: énekl az egylet énekkara Szabó Elek kántor vezényletével. 2. Dr. Méra Anton ügyvéd, román nyelven üdvözli a bajnokokat. 3. Abos József dékán az egylet nevében üdvözli a vendégeket és az egylet ajándékát adja át. 4. N. újó gyakorlatok bemutatása. 5. Ladaugrás: helybéli tornászaink által. 6. Korlát gyakorlatok. Est követi 10 perces szünet, mely idő alatt Oswald Pál a Legényegyletek országos igazgója beszé. 7. Gyűrűhinta gyakorlatok. 8. Gu'ák bemutatják helybéli tornászaink. 9. Gyakorlatok lovon. 10. Műszabad gyakorlatok. Az estély után az „Európa”-vendéglőben vendégeink tiszteletére társas vacsora. T. riték óra 35 lei.

A Kolping Egylet július hó 16-ára hirdett szögdőfűrdői táncal egybekötött mulatságát a Pelle estélyre való tekintettel jövő vasárnapra, július hó 23-ára kényyszerült elhalasztani. Reméli a vezetőség, hogy a városi fuvós zenekar javára rendezendő nyári mulatságát úgy városunk, mint a szomszédos körsgek áldozatos közönsége az eléggé fel nem dicsorúhátó cél érdekében megförtö ifjaink ezen megmozdulását is szeretettel pártfogolja.

— Tiszónőzör lejes büntetések az autobusszon szállított levelekert és csomagokert. Kiszonnyulvaól többen Bukarestben tartozkódó hozzátartozók látogatására utaztak András Mihály autobusszal ajdonos járműven. A predeál postahivatal és csendőrség az autobuss utasait átkutatta és a legtöbb utasnál leveleket, csomagokat talált, amelyeket szivességtől a fővárosban tartozkódó rokonoknak vlték kézszonnyulva megadásából. A leveleket és csomagokat elvették, lefektették a postai díjszállítás háromszorosáróját. Az esztör. jegyzőkönyveket vettek fel és mindazokat, akiknél a leveleket megtalálták 15 ezer lej-es pénzbírsággal sújtotta a posta és távirda vezérigazgatósága. A büntetésekert mar át is tették felhajtás végett a cskiszeredai pénzügyigazgatósághoz. — Figyelemztetjük a vármegye lakósságát, hogy az autobussok hivatalos utvonalaín sem leveleket sem csomagokat nem szabad másk címbel szállítani. A törvényt szigoruan tiltja és órási pénzbírsággal bünteti.

— Azok az ipari és kereskedelmi alkalmazottak, akik kimaradtak a munkakamarai választó névjegyzékből, kérhetik utólagos felvételüket. A névjegyzékbe való felvételt ügyben kérjük jelentkezni a cskiszeredai Ipartestület hivatalos helyiségében napkőnt délelőtt 9—13 óráig.

— Margit-napi országos vásár Cskiszeredában. Az állatvásár július hó 10. és 11-én tartatott meg a következő eredménnyel:

- I. ad osztályú ökör párja 13 000—15 000 lej.
 - II. ad osztályú ökör párja 8 000—13 000 lej.
 - III. ad osztályú ökör párja 5 000—8 000 lej.
- E. alatot összesen 98 drb tehén.
- I. ad oszt. tehén drb kint 6 000—7 000 lej.
 - II. ad oszt. tehén drb kint 4 000—6 000 lej.
 - III. ad oszt. tehén drb kint 2 000—4 000 lej.
- E. ad. oszt. összesen 36 drb ló.
- I. ad osztályú ló nem volt felhajtva.
 - II. ad osztályú ló párja 8 000—12 000 lej.
 - III. ad osztályú ló párja 4 000—8 000 lej.

Sörtön felhajtás nem volt.

A köröm- és szájfajás miatt lefittott alkai községekből állat nem lévén, a nagy kereslettel szemben a felhajtás nagyon gyenge volt. A kirakó áruvásár az előző vásárokhöz viszonyítva különösen keresletben gyengének bizonyult.

— Miből nem less a per. Érdekes ügyet tárgyalt a napokban a törvéyszék. Komoly, nagyfontosságú eset. Hallgassuk meg Jakab Istvan császi lakót a szaban „muzsika” melékével illetik. — Az egész családon egy ezazad óta rajta ragadt es a muzsika bályeg Jakab végül is tisztázni akarta a kérdést. Pert indított egy Lázár István rextü öreg ember ellen, becsületsértésért. A „muzsika” név miatt. A járásbíróson Lázár hitességi bizonyítvánnyal igazolta, hogy Jakabon a faluban muzsika melékévevel lemerl mindenki. A járásbírószág ennek alapján felmentette Lázár Istvánt. — Csakhogy Jakab István muzsika nem nyugodott bele az ítéletbe. Bírvisélt feljelentést tett a közögi előjárószág ellen, ökmány hamisítás miatt. A törvénytészek előtt most a vádottakak bizonyították, hogy 1848-ban ragadt a Jakab családon a „muzsika” melékéve az azóta nemzedékrő-nemzedékre öröklődött. H az anyakönyv est nem is jegyezte fel, azonban az írásnál kitörölhetőenbbül bele gyökererzett es a falu közzvéleménybe. Természetesen a vádottakat felmentették. — Jakab maradt az ügyvédi költségekert es a muzsika melékévevel. — M. ndest csak azért jegyeztük fel, hogy bemutatassuk magunkat. Lásza más fe, hogy esetekben a komoly, tragédián időben milyen semmiségekítő nem csinálunk költséges pereket.

— Lányos szülök. A székeljüdváros helyi református tanítóképzőben vagy az állami leány főcumban tanuló leányok felvételnek, korlátolt számban a következő tenév tartamára is az Irgalmas Nővérek sárdjának internátusába. Szigorú, de szeretetteljes fegyelem. Bőséges, tápláló, isletés háztartás. Higienikus lakás, fűtés, világlítás, movás. Korreputálás. Minden havonta 800 lej. Kérdőkőddőnek propektus küld: Irgalmas Nővérek Zárdafüvészsége, Odorhely.

— **Áthelyezések a somlyói Ferenc rendiek-nél.** Az erdélyi Ferences rendtartomány eszvi tisztújító nagygyűlést Medgyesén tartotta meg július 4—7 napján. A rendtartomány főnökvé ismét P. Imre Károly választotta meg. A rendtartomány székhelyét Medgyesről Ko'ossavára helyezték vissza. A csikromlyói randhás főnökét, az egész csiki társaság előtt nagy tiszteletben és szeretetben álló P. Takács Gábori áthelyezték Székelyudvarhelyre. As új házfőnök P. Genezy Jutundján lett Székelyudvarhelyről. A hiváló P. Lutács Mátyás az országosan ismert misszionáriust Szárhelyre helyezték; P. Máthé Benvenut tanár lett a rendtartomány új titkára, akit szintén Csikromlyóiról helyeztek át. P. Kristó Mór ismét eddigi szárhelyi házfőnököt, M. dgyesre helyezték át segédlelkésznek.

— **Óriási büntetéseket tiltott pálinkafőzés miatt.** Számtalanszor figyelmeztették arra vármegyénk lakosságát, hogy a bejelentés nélküli pálinkafőzést a törvény szigorúan tiltja. — Ennek dacára naponként tömegesen kerülnek ilyen természetű kihágások a törvény elé, amely a legszigorubb büntetéseket alkalmazza. Ői, tíz és hatvan ezer lejes pénzbírásgot sem ritkán. Népünk teljes megármulását jelenti ugy erkölcsi mint vagyoni összeromlását érdemlő az, ha végre meg nem szűnik a pálinka főzésnek eddigi mértéke. — Fáj látni, hogy a tiltott pálinka főzésen képzett szegény embernek segíteni nem lehet és a büntetések sulya alatt naponként egy-egy székely élet sammitul meg. Figyelmeztetjük és kérjük népünket hagyjon fel ezzel a veszedelmes, tiltott játékkal. Hogy jön fel az az atkozott pálinka imádókkal, amely katasztrófába kergeti, vagyonából, egészségéből és munkabírásából kiforgatja. A székely nép elég intelligens ahhoz, hogy hellessa már egyszer, a pálinkának, ennek a legcufabb méregnek a pusztítását. Elgőzön eszi, hogy meglássa annak élvezetében mindazokat a romboló eredményeket, amelyek minden népet a züllésbe és fertőbe juttat.

— **Áthelyezés.** Lőrinc Gyu'at, a csikszerepai osztályfőnökség vezető mérnökét a brassói vasut-üzemvezetőhöz helyezték át. A hivatal vezetését Negrea Jan mérnök vette át.

— **Táncanfolyam Csikszereadaban.** Vares Irén tánc- és toratanár nő folyó évi július hó 17-én városunkba érkezik, torna- és táncanfolyamát gyermekek és felnőttekkel megkezdi.

— **Iteleték A tunsádi diákvonat kődobálói ügyében július 11-én hirdetett ítéletet a törvényszék.** Lukatos Ferencet 8 havi fűgházra ítélték. B. nek Antal és Korodi Árpádot felmentették.

— **A Semmitőszék jóváhagyta a gyergyóalfalvi bombamerénylet ügyében a Tábla által hozott ítéletet.** Ivy végzőfokon Birabás ügyvédet 15 évre, Pál Déneat 15 évre és Ambrus Lajost 5 évre ítélték.

— **Császár Dénes rákóli legényt, aki Simon Annát agyonlőtte, a törvényszék két és fél évi börtönre ítélte.**

— **Sass Ignác tunsádi mészárosot Szilveszter ostéján 3 lak megátámadta.** Összeverték és 4 ezer lej készpénzt elvették. B. te B. njamin, Sany István csekefalvi legényt és Sándor Károly tunsádi lakos szaz vadótlan állottak a törvényszék előtt, hogy ők követették el a Szilveszter-esti támadást. A törvényszék bizonyítékok hiányában valamennyi vádlottat felmentette.

— **A brassói református felokereskedelmi iskola,** amely az ország egyetlen magyar tanulóvöltségi szakiskolája és különösen a mai vésztűs időkben tanulói jövőjének biztosítása szempontjából a legelőszóitobb és legtöbb megíthető lehetőséget nyújtó iskolatípus, az I-ko osztályba felvessz felkötötték kő ömbőség nélküli olyan tanulókat, akik magyar anyanyelvűek, a gimnázium IV-ik osztályát sikerrel elvégzték és abszolút bizonyítványt rendelkezők. Examon de Admittentem nem kell tenniük, felvételi vizsgálat nincsen. Az iskola az általános műveltség mellett alapszakképzést ad növendékeiknek, aki a négy tanfolyam elvégzése után államnérvényes, önkéntes jogot biztosító bizonyítványt nyernek, amelyek alapján állást kaphatnak állam és közszolgálati hivataloknál, ipari és kereskedelmi cégknél, takarékpénztáraknál, gyáraknál, gazdaságoknál. Üzemeknél, vasútnál, postánál, építészeti hivatalokban stb., tehát azokban a pályákon, amelyek a megíthető első sorban biztosítják, valamint a tanulmányok folytatását lehetővé teszi a kereskedelmi akadémián, vagy öt t. nyolcnyolc éven stb. A tanulók az 1933—34-ik tanévre augusztus hó 25-től szeptember hó 3-ig iratkozhatnak be. Erdeklődőknél felvilágosítást nyújt. vidéki tanulókat állandó tanári ellenőrzés és felügyelet alatt álló internátusban mérsékelt díjazással elhelyezi az igazgatóság Braşov Calea Victoriei No. 7

— **A csikszerepai Sport Club** nevűben hallás közönlöt mondok Aczél Ödönne, Arvas Árpádné, Dr. Csedő Andrásné, Diószegi Józsi Ané, Dr. Daradics Félixné, Dóczy Andrásné, Dürr Károlyné, Frank Miklósné, Grigier Károlyné, Fekke Ferencné, Imecs Ákosné, Lux Józsefné, Lavek Miklósné, Molnár Józsefné, Mándra Péterné, Trohán Antalné Smilovits Mártonné, Szopos Gáspárné, Sulwarth Lászlóné, Vámszer Gézáné urhölgyeknek és Borás Izabellá, Császár Paulá, Császár Kátó, az ezek Hus és Jolan David Bözai, Keresztes Ilus, Pototzy Olga, Váká-llu, Vares Mágdá Zsuzs és Magda urleányoknak, a Péter és Pál napján egyetünk javára rendezett sportnapély sikere érdekében kifejezett buzgó és erdeményes közreműködésükért. Szántó Alberné.

— **Székelyföldi vmutató sorozat** cím alatt most jelent meg Székelyudvarhely város ismertetése. A szép, zűléses és balaku 3 ivre terjedő füzet képvölts és a város térképének a mellékletével a nálunk szokatlan Baedeker típusú ismertetés meg. Valóságos csodaszámba megy, hogy gazdag adattárra miostoda bőséges anyagot nyújt a város minden oldal megismeréséhez. Ami egyszer az idezőndőközött, vagy az érkező érdekeltek, vagy szükséges, minden feltehető bönne. Valóságos nélkülözhetetlen lexikon számba megy az odavöltséknél is. Az idegen forgalom megindításához legjobb eszköztől szól, hisz az eddigi rejtett kincsek, látnivalók sokaságát sorakodtatja fel. Az általános történelmi, földrajzi, természetrajzi adatokon kívül a városi körséta alakjában minden intézményeknél kapunk eddigi ismeretlen adatot! A praktikus rész még az idegenforgalmi szempontból kezdve lépésről-lépésre nyújt utalgaztítást. Közl kedés, megérkezés, hivatalos lépések, szállások, vendéglők, felvilágosító irodák. Erre a mintára kellene minden hasonló helyünk adatait feldolgozni! Addig nincs is mit nyegyen a már frásnéssz vilálo idegenforgalmat emlegetünk. Elcsorban az ilyen dióhéj ismertetésével magunknak kell lakóhelyünköt feldolgoznunk. A fűszé Székelység kiedésében jelent meg (20

let 25 let beklűdésével bérmentve) Odorheiu—Székelyudvarhelyen. A sorozatot Bánya János a Székelyföld ismert kutatója szerkeszté.

— **Tenyészállatokat osztottak ki a brassói megyei gazdasági kamara** mintegy három hónapnál előlöt Hosszafalu és Csarnátfalu sertésenyésztő gazdái között 60—80 yorsokirei tenyészköcöt osztott ki díjtalanul. Ujjában 80—100 darabot kaptak a kamarától tenyésztesztel célra Tűrkös és Bacs-falu sertésenyésztői. Kérjük a cikmegeyi mezőgazdasági kamarát, hogy a vármegye sertésállományának feljavitása és a sertésenyésztés fokozása érdekében gondoskodjék a csiki gazdaközönségnek hasonló kedvezményekről.

— **Székelyföldi pályásat,** amelyet a tél folyamán az Udvarhelyen megjelölt Székelység telt közszé. Igen szép eredményt végzött. A társak ismertetésére 6 és a székelytelek (udvar) írására 19 pályamunka érkezett be. A tételek kitűzője a Székelyföld néprajzának egyik kiváló kutatója Dr. Milleker Rezső debreci ni egyetemi tanár volt, aki a kitűzőt 3000 leles díjat 4460 leire emelte fel s azonkívül könyvjutalmakat is adott, amelyhez a Magyar Nép szerkesztősége 6 könyvvel s a Székelység szerkesztősége meg 8 darabbal járult hozzá. Az 1000 lejes nagy díjat Bartalis Ágoston (Csikszerepa) nyerte. 500 lejes díjakat nyertek B. lász Alajos (Alsó-sfalva) Szopos Kálmán (Csikdelne), Ilyés Elemé (Torja), A. Csoboth János (Torja), Zoltán Sándor (Homoródszentmárton), Pongrács Vilmos (Sikszatmányon). 200 lejes jutalomban részesültek: Kozács Józsa (Árvátfalu), Paul József (Lemhény), Molnár István (Koloszvár) Könyvjutalomban részesültek: Nagy Gabriella (Betalva), Szabó Sára (Kézdivásárhely), Gáspár László, Pálfi István, Pál László, Vass Dezső, Csörgő Ferenc, Bak Albert (Székelyudvarhely), Márton Pál (Szászapatak), Karda Wáoly (Sepesztanygyörgy). Az átnezett munkáról az tünik ki, hogy a hasonló feladatok kidolgozására igen értékes munkákat vannak a közérdekűkben is igen halás feladat ilyen erdeményes foglalkoztatási alkalmakat kitűzti. — Megjegyezzük, hogy Bartalis Ágoston nyug. főszögabíró a neki kitűzött 1000 let pályadíjat csiki régiségek feltárására a csiki turista egyesületnek ajándékozta.

— **A vármegyéből.** Antal István és Ambrus János gyimesfelelői csángók összeverték. Antal a Peter nevű fiával súlyosan összeverték Ambrus Jánost, aki a helybéli kórházban fekszik.

— **Bodor István (nagy) felelőki csángó 14 éves Mihály fiát egyik kaszájára állította örök,** hogy megakadályozza az azon való legeltesztet. Bodor Peter odahajította az ökrét. Mikor a gyermek felszalagította, hogy kasszalójon ne legelteszen, az egy koróval ugy megütötte a fiat, hogy annak állc ontja eltörött. A gyermeket a kórházba, Bolor Pétert pedig az ügyészségre szállították.

— **Műt számunkban** beszámoltunk arról a vadállatlan bicékszársól, amit a gyergyóalfalvi legények július hó 2-án rendeztek. A verakedésnek három súlyos áldozata: Diák Ziga, Dénes Ferenc és Fodor Márton utolsó parcelikat éltek. — A caendőrseg magálapította, hogy a borsalmas testvér gyilkolásért Nagy Antal, Dénes Ferenc, Balla Matyas és Lukács József a felelősök.

— **Rotár Simoa csikszentmártoni lakos jelentést tett a caendőrsegen,** hogy Vitrig János (kántor) nevű 22 éves nevelt fia július 9-én hasáérkezett a katonaságtól. Civile öitözött és 8 ezer lej készpénzt a lakásból összeszedve elült. A caendőrseg körözést adott ki.

— **Blága János békási gazda beleesett a megáradt Békás patakba.** Holttestét július hó 12-én találták meg.

— **Bállnt Antal és Lajos Iászfalvi lakókok a közbirtokossági erdőből fat fuvarostak.** Fildán Gábor hatóság: erdőőr a bárcát követelte tőlük. A két legény az erdőrt lefegyverezte, miközben jobb karján megsebesítették. Hatósági közeg elleni erőszak miatt eljárás indult meg ellenük.

— **Ipari szakiskola a Székelyföldön.** A most lezáródó iskolai évvöl sok szűlő előtt ott áll a nagy probléma az iskolai tanulmányait végző gyermeknek a jövője. A hivatalnok állások egymás után való beszerzése nem valamit vizsgálatóval kecsegtetnek. Ep szót bármennyire is bajk vannak a praktikus pályákon is mindazoknál talán a legalkalmasabb mód a további tanulmányokra, főként az arra hajandóság mutató tanulóknál, ha ipari szakiskolák ocsó pályaszerzői alkalmát ajánljunk mindenki figyelmébe. Talán sokan nem is tudják, hogy itt Székelyföldön is van egy jól felszerelt s elzöldnő vezetésű a ott álló agrariari, szobrászati és ipari szakcsoportokkal működő iskola Odorheiu—Székelyudvarhelyen, ahol 5 év í elméleti és gyakorlati tanulmány után műveltestörként nézhet kereset után. akár mint öv: áló, akár mint nagyobb íprteltekek művezetői. Az iskola illetékek gyanánt összevissza 400 letkell ízetul a s ínternátus díja egy évre 4000 let. — Bövséb felvilágosítást az íntézet igazgatósága a l

— **Székelyfűvíg székelyföldi előfordulásának tartalma** tünik ki a nem régen végzett vizsgálatok alkalmával s e ténynek realizáltságáról áról volna szó, hogy a rendszeres termelését szervezősek meg mivel rengeteg mennyiségre volna szükség. Hogy az legyen az ügynek oly módon való megszervezése, mint például a okorrépít is van, azért szükség volna külsőböz helyekről 2—2 kg-rnyl mintáa (a nyers székélfűvíg 10 kilója adja ki) Szépen, árnyékos, szellős helyen készírtöt anyagot a mal évre veszik át. Aki ez ügyben ténylegesen részt önját venne forduljon közelebbi íatokért székely atyánkúrához az ügynek mozgatója címe Eugen Barre farmaolst Videlo, jud. Vlaşoa.

— **A brassói nyilvánossági jogu ref. leánygimnáziumban,** melynek sikeres végzése a tanítóképzsébe. A kereskedelmi szakfolyam a, a licenumba. vagy bármely más szakiskolába való felvételre jogosít, az előjegyzések folyamában vannak. Az általános műveltség megszervezése, de a törvény rendelkezése miatt is, amely mindenkit 16 éves koráig rendszeres iskolalátogatásra köteles, minden leány a kötelező a IV-ik elemi végzése után a tanulás folytatása. A gimn. I. osztályba szep-tember hó 1-én leendő felvételi vizsga alapján felvehetők a IV-ik elemi íkterrel végzett magyar anyanyelvű tanulókat bármely felekezethez tartozók is. Vidékiek a szerzetothz bennlakásában helyezhetők el. Tatókostatót küld az igazgatóság. Braşov, Calea Victoriei No. 7.

— **Megjelent a Vállalkozók Lapja** legújabb száma. A július hó 10-iki szám főbb tartalmaja következő: Az Építőiparosok Szövetségének választásnyája újabb memorandumban sürgeti a szerzést jogok ismertetést. A választott bírók távolmaradása huztigja meg az ipari választott bíróságok működését. Temesvár megvédte vállalkozói és munkásait a beözött falusi kontárok ellen. Új vesztéséget választott az aradi Építőiparosok Szindikátususa. Árpási rovatában költ a legfontosabb építkezési anyagok árát. Külön foglalkozik a téglá, cement,

gipsz és fafacsal. Közli a fontosabb versenytárgyalásokat és versenytárgyalást eredményeket. Továbbá hivatalos közlemények is közöl. Felöllet tehát mindent, ami a vállalkozók és építőiparosok üzleti érdekeiből fontos.

SPORT.

A marosvásárhelyi Tennis Club csapata Csikszereadában. Vasárnap 16-án reggel városunkba érkezik a marosvásárhelyi Tennis Club igen jólnevtű csapata és reggel 8 órától kezdődőleg barátságos mérkőzést tart a csikszerepai Tennis Club csapattal a gyakorlóteri pályán. — Felkérjük sportszerető közönségünket, hogy ezt a nem mindennapi sport eseményt minél számosabb látogatásával tisztelje meg.

KÖZGAZDASÁG.

Az állattenyésztés és a mezőgazdasági szövetkezetek megteremtése és azok közgazdasági fontossága.

Irja Kozán Imre.

(Folytatás.)

Mindenesetre első sorban most csak a szarvasmarha és juhtenyésztésre gondolok, mint olyanokra, amelyeknek a megindításához sem nagy tökére, sem különlegesebb be rendezésekre, felszerelésekre nincsen szükség s mégis a jövedelmet a magasra lehet fokozni a már meglévő — a említett — adottságok felhasználásával.

Azonban bármily szépen is hangzik az, hogy „csiki állattenyésztés“ a mostani krízises időben, magában így egyedül jövedelmező, nem lehetne, ha a legfontosabb része a dolognak: az értékesítés nem lenne megszervezve olyan formán, hogy a gazda nehéz munkája utáni terményeit a fölöslegjeit, mint az eladásra kerülő apa- vagy anyaaállait vagy a tejet, tejtermékeket, sajtot, vaját stb., továbbá a gyapjút vagy hizott állatokat nem tudná rendes időben, megfelelő árért értékesíteni.

Tekintettel arra, hogy a megye lakóinak a legnagyobb része gazdálkodással foglalkozik s továbbá, hogy a városi lakosok száma sem nagy s ezeknek is a legnagyobb része ugyancsak gazdákból áll, egyéni erdemleges értékesítésre gondolni nem lehet, amiatt a körülmény miatt sem, hogy a nagy számarányú gazdaközönség ebből a szempontból értékesítőnek és nem fogyasztónak számít; legöbbsjének van is vagy lenne valami eladni és értékesíteni valója, de mivel egyenkénti értékesítés nem lehetséges, vevő-piac hiányában, a munkaképv megcsappan s a termelés csak a helyi, mondhatni a család szükségleteinek a kielégítésére szorítkozhat, fölösleg nem lenne, jövedelme se lenne, csak a nyomorúság maradna.

Eppen ezért szükséges a gazdák szövetkezetekbe csoportosítani, hogy azt, amit egyenként nem tudnak megcsinálni, megcsinálhassák egyesült erővel, közösen, vállaltva, hogy így jobbat és többet termeljenek s azt értékesíthessék, hogy ezáltal saját anyagi jólétüket s ezzel együtt az ország gazdasági érdekeit előmozdítsák.

Romániának épen azért, mert agrár-mezőgazda állam, a szövetkezeti törvénye a legjobbak közé tartozik, nagy előnyököt, támogatást nyújt a szövetkezeteknek s azok tagjainak s csupán a gazdaközönség hibája az, hogy ezeket az előnyöket nem használja ki ugy, mint ahogy a saját és a köz érdeke megkívánja.

Messezete most azokat a törvény által biztosított támogatásokat felsorolni s nem is célja ennek a kis cikknek, annál is inkább, mert ha kemoly lépés történik a szövetkezetek megalakítására vonatkozólag, a törvény elővássa vagy ismertetése által nyilvánvaló válik azonnal, hanem inkább szeretném felhívni a gazdátársaim figyelmét arra, hogy milyen szövetkezetek azok, amelyeknek életre hívását akarnám én ebben a vármegyében s milyen előnyöket biztosíthatnának azok a gazdaközönségnek?

Véleményem szerint egy vármegyei mezőgazdasági szövetkezetet kell alakítani, melynek keretein belül meg kellene szervezni a fogyasztási, de főként az értékesítő szövetkezetet a következő osztályokkal:

Állattenyésztési és értékesítő szövetkezet:

Ennek a célja és hivátása az volna, hogy gondoskodnék az állattenyésztési iránynak kitűzéséről, vagyis, hogy milyen állatokat, milyen haszonból öhajtna a szövetkezet tenyészteni — természetesen a tenyészkerület besztás figyelembe vételével, gondoskodnék jó törzakönyvezett apa- és anyaaállatok beszerzéséről, bevezetését a tagok állatainak a törzakönyvezését, ezt ellenőrizné, mi által elérné azt, hogy a tagok jobban és könnyebben értékesíthetnék a szövetkezet segítségével törzakönyvezett állataikat.

A szövetkezet állandó összeköttetés tartana fenn azokkal a községekkel, birtokosokkal, amelyek apaállatokat akarnak vásárolni, ugyazúttán azokkal a kereskedőkkel is, akik hizott állatokat szoktak vásárolni, exportálni s mivel így egy tömegben nagyobb mennyiséget, vagontételben tudna eladni, nagyobb árat érhetne el s lánckerkedelmet kiküszöbölhetné.

Amennyiben a falu lakóinak nagy része belépne a szövetkezet tagjai sorába, ugy irányítást, betöltést gyakorolna ugy a községi, mint a közbirtokossági legelőki feljavitására.

Utastást, tanácsokat adna tagjainak az állattenyésztés fejlesztésére, a betegségek elleni védekezésére s megazúntetésre a kuruzelással való állatgyógyítást, megszoktatná tagjait az állólók tisztántartására s arra, hogy beteg állatnak gyógyítója az állatorvos, s első orvosasága az állat tisztántartás, gondozása s rendes takarmányozása.

Kiállítások rendezésével serkentene tagjait a jobb tenyésztesre és hibák kiküszöbölésére, egyben pedig módot nyujtana idegeneknek is kiállítás alkalmával a szövetkezet tagjainak állatállományát megismerni s egyuttal az értékesítést elősegíteni.

Segítené tagjait, hogy téglá, egészségeseget, szellőztethető állólókat építsenek stb. stb. (Vége köv.)

Az első erdélyi turista kiállítás. Erdélyben még nem volt turista kiállítás eddig. Az idén lesz az Erdélyi Kárpát Egyesület támogatása mellett az első kiállítás, amely felöleli a turisztáság minden ágazatát. A kiállítás az Erdélyi Gazdasági Egyesület augusztus 26—30 napjain Sepsiszentgyörgyön rendezendő mezőgazdasági és ipari kiállításával kapcsolatban fog megtartatni, amelyen való részvételre az összes erdélyi turista egyesületeket felhívja a rendezőség és már az eddigi érdeklődésből is megállapítható, hogy a turisták összetartása és lelkes ügyeszeretete biztosítja a kiállítás sikerét, amellyel egyidejűleg Sepsiszentgyörgyön turista-gyűlések is lesznek és kirándulásokat is rendeznek. Leikns ember nem is gondolná, hogy milyen sokoldalú lehet egy turista kiállítás, ami az alábbiakból kitűnik. A kiállítás tárgyai a következők:

Turistafelszerelések, ruházat, botok, jégosákány, hátizsák, gyórszfűző, aluminium edények, dobozok, kulacs, evőeszközök, sátor, látszóvek, fényképezőgépek. Alpiniata, sziklamászó felszerelés: mászócipő, mászókötel, gyűrűszettek stb. Téli turisztáság, szíes: felszerelés, síh, síh felszerelés. Vizi turisztáság: csónakok, összerakható csónak, felszerelési tárgyak. Kerékpáros turisztáság felszerelési kerékpárok stb. Barlangkutató: Barlangkutató ruha, fejvédő (roham) sisak, kötelek, kötélletrák, acetelin lámpa. Barlangot feltűntető térkép, barlangok alaprajza, hosszmereti ut rajzai, barlangi fényképek, hidak rajzai, képei, modelljei, barlangokból kikerült állati csontok, ősemberi evőeszközök. Turista egyesületek jelvényeinek gyűjteménye. Csérkés felszerelések. — Turista egészségügyi csoport. A táplálkozás szabályai, táplálékok felsorolása, vitamin és kalória tartalma táblázatokban. Gyümölcs és ételkonzervek. A turisztáságnak a testre (szív és tüdő) való hatását, a turista egy napi munkáját feltűntető táblázat. Egy napi élelmiszer szűkeglet természetben bemutatva. Szemvédő szemüvegek, test és bőr ápoló szerek, napégetés, fagyás elleni kenőcsök, uti gyógyszerár. az első segély nyújtás ismertető füzetje, táblái. Fényképek, festmények, rajzok, diapositívek, levelezőlapok lehetőleg csoportosítva tájegységek szerint. Turista alkotások: utjelzések térképei, forrás foglások, kilátótornyok, emlékművek, védőkunyhók, menedékházak tervei, képei, modeljei. A turisztáság segédtudományai. Meteorologia: Műszerek, Erdély meteorológiai viszonyait feltűntető táblázatok. Földrajz: Erdély hegy- és vízrajzi térképe, csillagterkép. Növénytan növényhatározó könyvek, Erdély növényföldrajzi térképe, jellemző védelemre szoruló növények képe, gyűjteménye, gombagyűjtemény, Allattan: határozó könyvek, Erdély állatföldrajzi térképe, jellemző védelemre szoruló állatok képe, esetleg tömött példányok. Földtan: könyvek, Erdély geológiai térképe, ásványok kőzetek, lehetőleg földrajzi egységek szerint csoportosítva. Térkép: rajta egyesítve a terület nemzeti parkjai, rezervátumai, turista szempontból nevezetes térképei, szépségei, várak, kastélyok stb., ritka védelemre szoruló ásványok növények, állatok. Irodalom folyóiratok, újság-cikkek, külön lenyomatok. Kalauzok és turistagyűjtemények egyéb kiadványai, képek stb. Turista térképek. Turista tizparancsolatok táblái. A turisztáság története Erdélyben: Az erdélyi turisztáság uttörőinek képei, reliquai, Erdély turisztáságainak történetére és turista irodalmára vonatkozó adatok, folyóiratok, tájrajz-cikkek, levelek.

Kutyakiállítás Sepsiszentgyörgyön. Az Erdélyi Gazdasági Egylet által augusztus 26—30. napjain Sepsiszentgyörgyön rendezendő mezőgazdasági, ipari és kiállításnak egy külön csoportját fogja képezni a kutyakiállítás, amelyen a vadász, juhász, házörz, rendőr, luxus stb összes kutyajáték kiállíthatók lesznek. Az E. G. E. nek már a legutóbbi Marosvásárhelyi kiállításán is volt kutyakiállítás, amely igen jól sikerült és nem remélt nagy érdeklődés kísérte a kiállítást, sőt jelentős eladások és cserék is történtek.

A sepsiszentgyörgyi mezőgazdasági, ipari és kiállítás kiállítás előkészületi munkálatai megkezdődtek. A kiállítás nagy arányaira már is következtetni lehet a kiállítás részére lefoglalt terület méreteiről. A mezőgazdasági és ipari rész kb. 50 teremben fog elhelyezést nyerni. A szabad terület ennek megfelelően szintén nagy kiterjedésű. Az Erdélyi Gazdasági Egylet 1929 évi sepsiszentgyörgyi kiállítása csak 20 termet foglalt le, de tekintettel arra, hogy az idén a szorosan vett mezőgazdasági csoport külön, önálló gyümölcs, zöldség és virág kertészettel, szőlészettel, tejgazdasági, szőlészeti és borászati csoportokkal bővült, az ipari csoport pedig az élelmiszer ipari kiállítás-gazdaggodott, már ezek több termet fognak lefoglalni, de ezenkívül bővült a kiállítás a vadászati, turista, fényképezési stb. kiállításokkal is. A kiállítás kiállítás csoportja az idén a kutyakiállítással bővül, amely a vadászati kiállításához is kapcsolódik, noha nemcsak vadász, hanem rendőr, házörz, juhász, luxus kutyák is kiállíthatók lesznek. Az E. G. E. kiállításai mindig jól szervezett kiállítások voltak, amelyekben egy a kiállítás, mint a látogatók meg voltak elégedve. Az a széles medrű propaganda, amelyet az egyesület beindított, az idei kiállítás sikerét is biztosítja. A siker érdekében együtt dolgoznak az E. G. E., a háromszéki megyei Gazdakörök Egyesülete, a vármegyei mezőgazdasági kamara, az Erdélyrészi Méhész Egyesület és a Székely Nemzeti Múzeum és a többi társ és rokon egyesületek és intézmények. A kiállítás napirendjét a rendezőség már most jó előre megállapította. A programban ott szerepelnek a gazdasági szakeladások, amelyek tartására a legjobb bel- és külföldi előadók kérte fel a rendezőség. A gépgyárosok részére külön népbemutatókat iktatott be a rendezőség. Gyűléseket tartanak, a cukorrépa termékek, diszkozyllést tart a vármegyei gazdasági egyesület, vándorgyűlést az Erdélyrészi Méhész Egyesület, külön előadás sorozatot rendeznek a növényészek a háziipar és népművészet tárgyköréből. Ezenkívül fogat és löverseny, falusi tűzoltó verseny, dalosverseny, galambföld és katorék versenyek, falusi műkedvelő előadások, gazdasági tárgyú mozi előadások fognak tartatni, ugy, minden napnak meg lesz a kiállítás mellett a maga külön tanulságos és szórakoztató, vonzó hatása és ereje.

A kiállítás irodája ma még Kolozsváron van az E. G. E. Attila-u. 10. szám alatti székházában. A bejelentések is

oda küldendők. A kiállítás augusztus hó 26—30. napjain fog megtartatni. Prospektust megkeresésre magyar, vagy román nyelvtű díjtalanul küld a kiállítási iroda. Telefon 158.

Szerkesztői üzenetek.

Lapunk július hó 9-iki számában „Julius 2.” cím alatt közölt vezércikkünkhez két terjedelmes hozzászólást kaptunk és pedig Dr. Nagy Bénián oltáregyesületi elnök önagy-ságtól és P. Takáts Gábor zárdafőnök urtól. Sajnálattunkra egyiket sem közölhetjük nemcsak lapunknak ily hosszú közleményekre csekély terjedelme miatt, hanem azért is, mert a beküldött írásoknak a mi vezércikkünkkel semmi összefüggésben álló tartalma és személyeskedő éles hangja a felvetett kérdést nem megoldandó, hanem elmérgesítő, mellékvágányra terelendő, amit elkerülni éppen az ügy érdekében kötelességünk. Mi sem szereplőket, sem a rendezőket nem gáncoltuk, mindössze hangot adtunk a közvéleménynek, hogy t. i. gondoljunk azert sebből vörz csiki népünkre is s ha már a csiki néppel költséges ünnepeket rendezünk: rendezzük egyszer magunk égető bajaink enyhítésére. Egyetlen kritikai megjegyzésünk az operette dallamok és elrontott német táncokat érintette. Készséggel elismerjük a minthogy mindig is elismertük és kifejezésre juttattuk Dr. Nagy Bénián önagyágának eléggé fel nem becsülhető, több évtizedes, értékes közjótékonyági működését, valamint

a többi szomszéd községek négyleteinek áldozatos buzgal-mát, ugyszintén P. Takáts táradáságos tevékenységét. Senkit nem bántottunk. Csupán egy olyan hangnak adtunk kifejezést, amely sokaknak él a lelkében. A cikk írója szűkebb hazájának és népének nagy szeretetétől vezérelve mondotta amit mondott. El van abban az érdeme mindenkinek ismerve, aki dolgozott. A „felháborodást” kiváltó július 2. észrevételnek, hozzászólásnak önzetlen, becsület-tonusa nem érdemel olyan dühös, csipkelődő rohamot, mint amelyet a beküldött válaszok egyik-másika megereszt. Azert sem, mert a zajos irodalmi munkára alkalmat adó cikk egy csiki elvi álláspont azon nem kifogásolható gerincére épült: hogy legfőbb ideje magunkra s a magunk jövődjére gondolni. Ha bárki félremagyarázva azon sorok lényegét, meg-erőltetett agytornával még azt is olvasná belőlük, hogy a Szociális Testvérek munkáját kezdtek ki, szivesen hang-sulyozzuk, hogy nem volt szándékunkban. Ismerjük a munka-területüket, a szerzetesi élet ideálizmusával folytatott szociális tevékenységüket és éppen székegy leányaink érdekében vállalt nemes célkitűzéseiket. Minden más erőltetett természetű köte-kedéssel szemben ismételjük, hogy az említett cikknek olyan irányú beállítottsága, mintha annak éle a Szociális Testvérek ellen irányult volna, — jóhiszemű elmagyarázáson alapul. Kérem tekintsük befejezettek az ügyet. És ne kezd-jünk népünk, szűkebb patriánk sorsáért aggódó becsületet megnyilatkozásokon, írásokon vesszőparipázni.

ALAPITVA 1929.

Nagyvárad Zsidó Fiuinternátus ujonnan átalakítva.

Oradea, Strada Delavrancea (Ritok Zs.-u.) 17.

Igazgató: Szilágyi Adolf liceumi tanár.

Felvessz kereskedelmi iskolába, liceumba és gimnáziumba járó növendékeket. Arai nem magasabbak a privát háznál kért díjnál. A növendékek szaktanárok által nyernek előkészítést. Komoly érdeklődőknek prospektust küld.

Pályázati hirdetmény.

A csikszeredai róm. kath főgimnázium és inter-nátus igazgatósága egy gépész-szerelői állásra pályá-zaot hirdet:

1. A pályás gépész szerelőnek igazónia kell egy okmányokkal, mint gyakorlatát tanuló bizonyítva nyokkal, hogy teljes mértékben és felelőség mellett jártas a vízvezeték és villany-szerelésében és karban-tartásában, dinamó és szivattyu kezelésében és javít-sásában és ért mindennemű lakatos munkához.

A pályázónak kifogástalan erkölcsi magavizelő-től is bizonylatot kell csatolni a pályázatához. Sen mi föle egyház- vagy államellenes egyesületnek tagja sem ő, sem valamelyik csatlótársa nem lehet.

2. Kötelességet: A főgimnázium és fiavelőintőzei összes helyiségeiben, a gazdasági épületben és gar-pházban, az intézetek előjáró lakásán, a szolgálatokba-ban és konyháiban valamint az intézethez tartozo bár-mely helyen a vízvezeték- és csatornázáshoz tartozo műveket, a villanyvilágítás, villanyos csengő s esetleg távbeszélő vesztékeit és telepeit gondozni. Jókarban tartani, továbbá a géplakatos munkakörbe tartozo összes javításokat saját eszközeivel és szerszámai val végezni és pedig halogatás nélkül, kifogástalanul, előjáró által előírt módon és időben.

Köteles nemcsak hívásra a kitűzött helyen meg-jelenni, hanem naponként az intézetek helyiségeit végigjárni, az állapotokról személyesen meggyőződés szerzeni s a tapasztalt hiányokat azonnal elűntetni. Ha esetleg az intézetben egyszerre merülne fel a gépész igénybevételenek szűkegessége, a fontosabb és halaszthatatlanabb szükség less elsősorban kielégítendő.

3. A gépész-szerelő szabad idejében, előjáró előzetes engedélyével, az intézetben kívül le, a város területén belül, vállalhat munkát, de csak abban az esetben, ha ez a külső munkája őt az intézetekben vállalt kötelességei teljesítésében nem akadályozza.

A gépész-szerelőnek tisztességes, józan és erköl-csös életet kell élnie és úgy viselkednie, amint az egy róm. kath. intézet alkalmazottjához illik.

4. Jár-dalma: Havi 2100 lej (azaz Kettő-szer-egyezs lej) fizetés a Róm. Kath. Egyházmegyei Tanács pónstarából. Ezenkívül lakás, mely áll 1 szoba, 1 konyha és 1 műhelyből, a főgimnáziumtól kap ingyen világlátást és évi 2 öl tűzfát, a finevelő igazgatóság-tól évi 4 öl tűzfát.

5. Alkalmaztatása esetén az első év próbásvnek számít, azonban a kölcsönös felmondás 3 hónap De kötelességének hanyag vagy megbízhatatlan teljesítése vagy előjáróval szemben tanúsított engedetlen és illetlen magatartása esetén azonnal elbocsátható és kilakoltatható minden külön kielégítés nélkül. Ha pedig gondatlanságból vagy rosszakaratból az intézetnek kárt okos, rögtön elbocsátás és kilakoltatás mellett kártérítésre is köteles.

6. (A keresztlevéllel vagy születési bizonyítvány-nyal). Állampolgársági bizonyítvánnyal, szolgálati és szakbizonyítványokkal valamint katonai igazóvánnyal kellően felszerelt pályázati folyamodvány folyó évi július hó 30-ig a csikszeredai róm. kath. főgimnázium igazgatóságához nyújtandó be.

Mercurea Cluc — Csikszereda, 1933 évi július hó 11-én.

Papp Janos, főgimn. igazgató.

KÜKÜLLÖMENTI BOR

literenkinti ára házhoz

a legolcsóbb 12 Lej

A „ZÖLDFÁNÁL” CSIKSZEREDÁBAN.

Siremléket, hadiemléket

és mindennemű kőipari tárgyat, hazai és külföldi márványból, trachitból és különböző kővekből,

MALOMKŐVEKET

kemény terméskőből, eredeti terv szerint, szakszerű kivitelben, a legolcsóbban készít:—

Fancsali Bálint, kőfaragómester

Székelyudvarhelyt,

— a vasuti állomás mellett. — 2-3

Háló, ebédlő és iroda berendezések

a leggyorsabbtól a legkomabb kivitelig

melyen leuállított árákkal

besseresedhetők:

Nagy G. József asztalosnál, Zsögöd.

Megfelelő biztosíték mellett részletfizetésre is.

MODELL KALAPOK

tis naponként új formák olesó árban, megtekinthetők

VENCZEL TANÁRNÉNÁL

Ugyanott készűlnek minden-nemű női kalapok elsőrendű anyag hosszadásával. Kalapok átalakítása a legrovidebb idő alatt.

Csikszereda, I. C. Bratianu (Gimnázium)-ucaa 112. sz., a Sörház közelében.